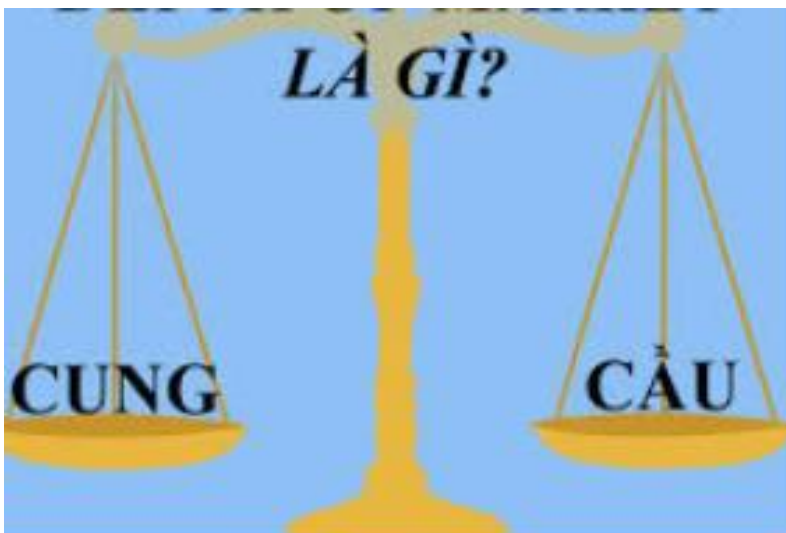

Bài 5: Cung - cầu trong sản xuất và lưu thông hàng hóa

Phần 1: Câu hỏi giữa bài

Câu hỏi (trang 44 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung mối quan hệ cung cầu trong sản xuất và lưu thông hàng hóa: Nội dung và vai trò của quan hệ cung cầu được thể hiện như thế nào trong sản xuất và lưu thông hàng hóa ở nước ta hiện nay?

Trả lời:

* Nội dung của quan hệ cung cầu trong sản xuất và lưu thông hàng hóa:

- Quan hệ cung - cầu là mối quan hệ tác động lẫn nhau giữa người bán với người mua hay giữa những người sản xuất với những người tiêu dùng diễn ra trên thị trường để xác định giá cả và số lượng hàng hóa dịch vụ.

- Biểu hiện của nội dung quan hệ cung - cầu

+ Cung – cầu tác động lẫn nhau:

Khi cầu tăng -> sản xuất mở rộng -> cung tăng

Khi cầu giảm -> sản xuất thu hẹp -> cung giảm

+ Cung – cầu ảnh hưởng đến giá cả thị trường:

Khi cung lớn hơn cầu -> giá giảm

Khi cung bé hơn cầu -> giá tăng

Khi cung bằng cầu -> giá ổn định

+ Giá cả thị trường ảnh hưởng đến cung - cầu:

Khi giá tăng \rightarrow sản xuất mở rộng \rightarrow cung tăng

Khi giá giảm \rightarrow sản xuất thu hẹp \rightarrow cung giảm

\Rightarrow Giá cả và cung tỉ lệ thuận với nhau:

+ Khi giá tăng \rightarrow cầu giảm

+ Khi giá giảm \rightarrow cầu tăng

\Rightarrow giá cả và cầu tỉ lệ nghịch với nhau.

* Vai trò của quan hệ cung - cầu

- Lí giải vì sao giá cả và giá trị hàng hoá không ăn khớp với nhau.

- Là căn cứ để các doanh nghiệp quyết định mở rộng hay thu hẹp sản xuất

+ Khi giá tăng thì các doanh nghiệp \rightarrow Mở rộng SX

+ Khi giá giảm thì các doanh nghiệp \rightarrow Thu hẹp SX

- Giúp người tiêu dùng lựa chọn việc mua hàng hoá phù hợp.

+ Khi nào nên mua hàng hoá: Cung $>$ cầu

+ Khi nào không nên mua hàng hoá: Cung $<$ cầu

Câu hỏi (trang 46 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung vận quan hệ cung cầu trong sản xuất và lưu thông hàng hóa: Quan hệ cung - cầu đã được Nhà nước, các chủ doanh nghiệp và người tiêu dùng vận dụng như thế nào?

Trả lời:

* Quan hệ cung - cầu đã được Nhà nước, các chủ doanh nghiệp và người tiêu dùng vận dụng như sau:

- Đối với Nhà nước:

+ Cung < cầu do khách quan Nhà nước sử dụng lực lượng dự trữ quốc gia để tăng cung.

+ Cung < cầu do đầu cơ tích trữ Nhà nước sử dụng lực lượng dự trữ để điều tiết và xử lý kẻ đầu cơ tích trữ.

+ Cung > cầu Cung Nhà nước dùng biện pháp kích cầu.

+....

- Đối với nhà sản xuất, kinh doanh:

+ Tăng sản xuất kinh doanh khi cung < cầu, giá cả > giá trị.

+ Thu hẹp sản xuất kinh doanh khi cung > cầu, giá cả < giá trị.

- Đối với người tiêu dùng:

+ Giảm mua các mặt hàng khi cung < cầu, giá cao.

+ Mua các mặt hàng khi cung > cầu, giá thấp.

+...

Phần 2: Bài tập cuối bài

Câu 1 (trang 47 sgk Giáo dục công dân 11): Cầu là gì? Cung là gì? Tại sao người bán và người mua lại quan tâm đến nhu cầu có khả năng thanh toán?

Trả lời:

- Cầu là khối lượng hàng hóa, dịch vụ mà người tiêu dùng cần mua trong một thời kì nhất định tương ứng với giá cả và thu nhập xác định.

Ví dụ: Ông A mua đồ dùng học tập cho con đi học, thanh toán hết 200.000 đồng.

- Cung là khối lượng hóa, dịch vụ hiện có trên thị trường và chuẩn bị đưa ra thị trường trong một thời kì nhất định, tương ứng với mức giá cả, khả năng sản xuất và chi phí sản xuất xác định.

Ví dụ: Sau mùa thu hoạch lúa, ông A đã bán 2 tấn lúa, còn lại 1 tấn lúa do sự biến động của giá cả trên thị trường ông A cho vào kho để cất, chờ khi giá tăng lên ông mới bán.

- Người bán và người mua quan tâm đến nhu cầu có khả năng thanh toán vì cầu là gọi tắt của nhu cầu có khả năng thanh toán, tức là nhu cầu mà người tiêu dùng cần mua được bảo đảm bằng số lượng tiền mà họ sẵn có tương ứng. Như vậy, chỉ khi có khả năng thanh toán thì cầu mới xuất hiện.

Câu 2 (trang 47 sgk Giáo dục công dân 11): Phân tích nội dung của quan hệ cung – cầu trong sản xuất và lưu thông hàng hóa.

Trả lời:

* Quan hệ cung - cầu là mối quan hệ tác động lẫn nhau giữa người bán với người mua hay giữa những người sản xuất với những người tiêu dùng diễn ra trên thị trường để xác định giá cả và số lượng hàng hóa dịch vụ.

* Biểu hiện của nội dung quan hệ cung - cầu

- Cung – cầu tác động lẫn nhau:

+ Khi cầu tăng -> sản xuất mở rộng -> cung tăng

+ Khi cầu giảm -> sản xuất thu hẹp -> cung giảm

- Cung – cầu ảnh hưởng đến giá cả thị trường:

+ Khi cung lớn hơn cầu -> giá giảm

+ Khi cung bé hơn cầu -> giá tăng

+ Khi cung bằng cầu -> giá ổn định

- Giá cả thị trường ảnh hưởng đến cung - cầu:

+ Về phía cung:

Khi giá tăng -> sản xuất mở rộng -> cung tăng

Khi giá giảm -> sản xuất thu hẹp -> cung giảm

=> Giá cả và cung tỉ lệ thuận với nhau:

+ Về phía cầu:

Khi giá tăng -> cầu giảm

Khi giá giảm -> cầu tăng

=> giá cả và cầu tỉ lệ nghịch với nhau.

=> Các trường hợp cung – cầu thường vận động không ăn khớp với nhau, nói cách khác, thường diễn ra thông qua các trường hợp cung lớn hơn cầu hoặc cung nhỏ hơn cầu. Cung bằng cầu xảy ra chỉ là kết quả của việc san bằng sự chênh lệch giữa giá cả và giá trị hàng hóa, thông qua quá trình cạnh tranh giữa người bán và người mua trên thị trường khi xét toàn bộ hàng hóa đem ra lưu thông.

Câu 3 (trang 47 sgk Giáo dục công dân 11): Phân tích vai trò của mối quan hệ cung – cầu

Trả lời:

Trong sản xuất và lưu thông hàng hóa, quan hệ cung – cầu có vai trò quan trọng đối với người bán và người mua.

- Thứ nhất, lí giải vì sao giá cả và giá trị hàng hoá không ăn khớp với nhau.

Trong nhiều hoàn cảnh, nhiều trường hợp giá cả thị trường có sự biến động có lúc giá lớn hơn, nhỏ hơn hoặc bằng giá trị hàng hóa trong sản xuất. Từ đó sinh ra khái niệm lời, lỗ đối với người cung.

- Thứ hai, là căn cứ để các doanh nghiệp quyết định mở rộng hay thu hẹp sản xuất.

Khi giá tăng thì các doanh nghiệp -> Mở rộng SX

Khi giá giảm thì các doanh nghiệp -> Thu hẹp SX

- Thứ ba, giúp người tiêu dùng lựa chọn việc mua hàng hoá phù hợp.

Khi nào nên mua hàng hoá: Cung > cầu

Khi nào không nên mua hàng hoá: Cung < cầu.

Câu 4 (trang 47 sgk Giáo dục công dân 11): Khi là người bán hàng trên thị trường, để có lợi, em chọn trường hợp nào sau đây:

- a. Cung = cầu
- b. Cung > cầu
- c. Cung < cầu

Trả lời:

Khi người bán hàng hóa trên thị trường để có lợi thì:

Đáp án: c. Cung < cầu

Vì: Cung < cầu thì giá hàng hóa sẽ tăng lên -> người bán sẽ thu lại được lợi nhuận.

Câu 5 (trang 48 sgk Giáo dục công dân 11): Khi là người mua hàng trên thị trường, để có lợi, em chọn trường hợp nào sau đây:

a. Cung = cầu

b. Cung > cầu

c. Cung < cầu

Trả lời:

Khi người mua hàng hóa trên thị trường để có lợi thì:

Đáp án: B. Cung > cầu

Vì khi cung > cầu lượng hàng hóa nhiều -> giá thành hàng hóa giảm -> người mua có lợi.

Câu 6 (trang 48 sgk Giáo dục công dân 11): Em hãy lấy ví dụ minh họa về sự điều tiết của Nhà nước, khi trên thị trường quan hệ cung – cầu bị rối loạn ảnh hưởng đến sản xuất và đời sống của nhân dân.

Trả lời:

- Khi trên thị trường, quan hệ cung – cầu bị rối loạn vì một số nguyên nhân khác nhau (hạn hán, mất mùa do sâu bệnh, lũ lụt...) nhà nước đã tiến hành điều tiết bằng cách thông qua các chính sách như giảm thuế, trợ cấp vốn, trợ cấp lương thực... để cân đối lại cung – cầu. Ví dụ như: khi miền Trung nước ta liên tục bị lũ lụt, đồng bằng Nam Bộ bị hạn hán, xâm nhập mặn, Nhà nước đã thông qua các chính sách nhằm lập lại cân đối cung cầu như giảm thuế, trợ cấp vốn, trợ cấp lương thực,...
- Tuy nhiên, trong một số trường hợp như có người đầu cơ tích trữ hàng hóa, lạm dụng hoàn cảnh khó khăn của người dân để nâng giá bán thì nhà nước sẽ có biện pháp xử lý kịp thời, theo đúng pháp luật. Ví dụ như: khi có kẻ đầu cơ tích trữ hàng hóa, lợi dụng hoàn cảnh khó khăn của người dân để nâng giá bán trục lợi thì bị nhà nước dùng pháp luật để xử lý kịp thời...

Câu 7 (trang 48 sgk Giáo dục công dân 11): Khi nước ta là thành viên của Tổ chức Thương mại thế giới (WTO), theo em, mối quan hệ cung – cầu về hàng hóa và việc làm sẽ diễn ra như thế nào?

a. Thuận lợi

b. Khó khăn.

c. Vừa thuận lợi, vừa khó khăn.

Tại sao em lại chọn phương án đó?

Trả lời:

- Khi nước ta là thành viên của tổ chức thương mại thế giới (WTO) theo em, mối quan hệ cung – cầu về hàng hóa và việc làm sẽ diễn ra:

Đáp án: C. Vừa thuận lợi, vừa khó khăn

- Em chọn đáp án đó là vì:

+ Thuận lợi: Khi nước ta gia nhập vào tổ chức thương mại thế giới (WTO) chúng ta sẽ có quyền bình đẳng như tất cả các thành viên của WTO như: được xuất khẩu hàng hóa, được chuyển giao công nghệ, khoa học kỹ thuật để hợp tác phát triển kinh tế, lượng cung về hàng hóa gia tăng, nhu cầu về việc làm gia tăng, về xuất khẩu lao động tăng, thị trường lớn...

+ Khó khăn: Nước ta có trình độ khoa học kỹ thuật còn thấp, năng lực quản lý đất nước chưa bằng các nước trên thế giới. Hàng hóa bị cạnh tranh gay gắt về chất lượng, mẫu mã, lượng cung về hàng hóa sẽ gặp khó khăn đối với thị trường các nước phát triển. Lượng cầu về việc làm đòi hỏi trình độ tay nghề cao, cần phải cố gắng và thay đổi nhiều mới có thể có chỗ đứng trên thị trường chung của WTO,...

+....